Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2015–2016

33 157

Wijziging van onder meer de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet College voor examens in verband met de invoering van een centrale eindtoets, de invoering van een leerling- en onderwijsvolgsysteem en invoering van bekostigingsvoorschriften voor minimumleerresultaten voor speciale scholen voor basisonderwijs en scholen voor speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs (centrale eindtoets en leerling- en onderwijsvolgsysteem primair onderwijs)

N

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 mei 2016

Graag informeer ik u over de planning van de afname van de Centrale Eindtoets in 2017 en 2018. Het College voor Toetsen en Examens (CvTE) heeft besloten dat
de papieren afname van de Centrale Eindtoets in 2017 zal plaatsvinden op dinsdag 18, woensdag 19 en donderdag 20 april.[1] Dit is binnen de wettelijk voorgeschreven termijn, het best mogelijke moment voor afname van de eindtoets po (hierna: eindtoets).

De wet schrijft voor dat de eindtoets in een volledige schoolweek moet worden afgenomen. Omdat 18 tot en met 20 april volgt op een vrije maandag (tweede paasdag), stuur ik u deze brief om dit besluit van het CvTE nader toe te lichten. Ook wordt ingegaan op de afnamedata van de papieren versie van de Centrale Eindtoets in 2018. Aan de voorzitter van de Tweede Kamer is een brief met eenzelfde strekking gezonden.

[1] De digitale Centrale Eindtoets zal worden afgenomen van dinsdag 18 april tot en met vrijdag 21 april en van maandag 1 mei tot en met vrijdag 12 mei 2017.

kst-33157-N
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

1. Context: debat over afnameperiode eindtoets

Wettelijk is vastgesteld dat de eindtoets moet worden afgenomen tussen 15 april en 15 mei en dient plaats te vinden in een volledige schoolweek.[2] Vanouds werd de Cito-toets begin februari afgenomen. Het wetsvoorstel stelde voor om de afname te laten plaatsvinden in de derde of vierde volledige week van april. Door de afname te verplaatsen naar april konden basisscholen namelijk hun onderwijstijd in groep 8 effectiever benutten.

In het debat in de Tweede Kamer over het wetsvoorstel werd het amendement Ypma en Van Meenen aangenomen, waarin de afnameperiode werd gewijzigd naar de periode tussen half april en half mei.[3] Het amendement beoogde de kans te verkleinen dat vo-scholen de toelating van leerlingen zouden baseren op de eindtoetsscore. Ook bood de voorgestelde termijn basisscholen de mogelijkheid om op basis van de eindtoetsscore hun schooladvies nog te heroverwegen. Door de Eerste Kamer werd vervolgens de motie Bruijn c.s. aangenomen.[4] Deze motie verzocht om de afname van de eindtoets zo veel mogelijk te plannen direct aan het begin van de periode tussen half april en half mei, zodat vo-scholen nog de tijd hadden om leerlingen met een bijgesteld advies te plaatsen.

2. Afnameperiode in 2017 en weging van voor- en nadelen

In 2017 zien de weken in de wettelijk toegestane termijn voor afname van de eindtoets er als volgt uit:

Week 16 (17–21 april)	Maandag 17 april is het tweede paasdag, waardoor deze week vier (aaneengesloten) schooldagen telt. Op vrijdag 21 april zijn de Koningsspelen gepland. Bekend is dat een aantal po-scholen in week 16 een vakantie heeft gepland.
Week 17 (24–28 april)	Verplichte meivakantie
Week 18 (1–5 mei)	Vrijdag 5 mei is het Bevrijdingsdag, waardoor deze week vier (aaneengesloten) schooldagen telt. Bekend is dat veel scholen in deze week een tweede week meivakantie hebben gepland.
Week 19 (8–12 mei)	Week na de meivakantie (1 of 2 weken)

Week 17 valt af als mogelijkheid vanwege de verplichte meivakantie. Het plannen van de eindtoets in week 18 heeft als nadeel dat een groot aantal scholen in die week een tweede vakantieweek heeft gepland. Deze scholen zouden die planning dan moeten aanpassen.

[2] Wet op het Primair Onderwijs, artikel 9b. De andere toegelaten eindtoetsen dienen eveneens te worden afgenomen in de wettelijk voorgeschreven periode. Net als het CvTE dat voor de Centrale Eindtoets doet, plannen de aanbieders zelf de afname van hun eindtoets binnen de wettelijk voorgeschreven periode. Vorig schooljaar vond de afname van de andere eindtoetsen (IEP Eindtoets en Route 8) in dezelfde week plaats als de Centrale Eindtoets.

[3] Kamerstukken II, 2012–2013, 33 157, nr. 32.

[4] Kamerstukken I, 2013–2014, 33 157.

Een keuze voor week 19 zou in strijd zijn met de motie Bruijn c.s. Daarnaast zou de afname van de eindtoets in dit geval plaatsvinden na de meivakantie van één en mogelijk twee weken (week 17 en 18). Afname van de eindtoets na zo'n lange vakantieperiode is niet in het belang van de leerlingen. Wanneer leerlingen hierdoor lager presteren op de eindtoets, zou dit de functie van de eindtoets als second opinion kunnen ondergraven.

Week 16 in 2017 is weliswaar geen volledige schoolweek, maar voldoet wel aan de voorwaarde dat de eindtoets in een ononderbroken reeks van dagen wordt afgenomen. Dit laatste wordt beoogd met de wettelijke voorwaarde van een volledige schoolweek. Nadeel van week 16 is dat de afname direct na tweede paasdag (18 april) moet starten. Na een lang weekend zitten leerlingen minder in het schoolritme, wat de afname of de resultaten negatief kan beïnvloeden. De afname starten op woensdag 19 april is echter niet mogelijk, omdat op vrijdag 21 april de Koningsspelen zijn gepland. Een ander nadeel van week 16 is dat een aantal besturen in het po in deze week een tweede vakantieweek heeft gepland. Deze besturen kunnen desgewenst kiezen voor de digitale Centrale Eindtoets, die over een langere periode kan worden afgenomen.[5]

De bovenstaande overwegingen tegen elkaar afwegend, is week 16 (18, 19 en 20 april) in 2107 de meest geschikte week voor afname van de Centrale Eindtoets.

Meningen van scholen over planning eindtoets

De PO-Raad heeft onder haar leden een peiling gehouden waaruit een voorkeur voor week 16 naar voren kwam. Het CvTE heeft vervolgens aan de scholen die in 2016 de Centrale Eindtoets afnemen, gevraagd wat zij zien als meest geschikte afnamedagen in week 16. Daaruit bleek dat 88% van de scholen een voorkeur had voor een afname op dinsdag 18, woensdag 19 en donderdag 20 april. De uitkomsten van beide peilingen onderbouwen daarmee het besluit van het CvTE.

Na de peilingen gaven schoolleiders via de PO-Raad te kennen een voorkeur te hebben voor afname in week 15 (10 tot 14 april). Dit zou betekenen dat in 2017 wordt afgeweken van de wettelijk voorgeschreven termijn. Ik zie echter onvoldoende grond om de wettelijke termijn aan te passen. Ik hecht er bovendien aan om tegemoet te blijven komen aan de wensen die destijds in uw Kamers naar voren zijn gebracht, namelijk het mogelijk maken van een meer effectieve besteding van de onderwijstijd, voorkomen dat vo-scholen de toelating van leerlingen baseren op eindtoetsscores en ervoor zorgen dat toelating voor vo-scholen voldoende organiseerbaar blijft.

3. Afnamedata eindtoets in 2018 en 2019

Het CvTE heeft eveneens de afnameperiode voor de papieren versie van de Centrale Eindtoets in 2018 vastgesteld. Deze zal plaatsvinden in week 16. Dit betreft een volledige schoolweek die vooraf gaat aan de meivakantie.

De afnameperiode in 2019 zal uiterlijk in september 2017 worden vastgesteld. Hierbij speelt een rol dat in 2019 een toenemend aantal scholen de digitale, adaptieve versie van de Centrale Eindtoets zal afnemen. In september 2017 zal duidelijk zijn wat de mogelijkheden zijn voor flexibele afname van de digitale, adaptieve Centrale Eindtoets.

[5] Namelijk van 18 tot 21 april en van 1 tot 12 mei tijdens de reguliere afnameperiode.

4. Periode van afname evalueren

De huidige wettelijke termijn voor de afname van de eindtoets heeft voordelen, maar zeker ook nadelen. Daarbij speelt een rol dat de Koningsspelen een vast onderdeel zijn geworden van de jaarkalender van basisscholen, een ontwikkeling die zich voordeed na invoering van deze wet. Door feestdagen, de Koningsspelen en de meivakantie resteren in de regel slechts twee en soms maar één week voor de afname van de eindtoets. Ik hecht eraan om voor de langere termijn deze voor- en nadelen helder in beeld te krijgen en tegen elkaar af te wegen. Mede daarom is de wettelijke afnameperiode van de eindtoets onderdeel van de evaluatie van de Wet Eindtoetsing PO.

Begin 2017 stuur ik de tussenrapportage van deze evaluatie naar de Tweede Kamer. Daarbij zal mijn inzet zijn om ervoor te zorgen dat elk kind de eindtoets kan maken onder de meest optimale omstandigheden.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
S. Dekker